

Kansalaistieteen kymmenen periaatetta

Kansalaistiede on joustava käsite, jonka soveltamismahdollisuudet erilaisten tieteenalojen ja tilanteiden tarpeisiin ovat laajat. Eurooppalaisen kansalaistiedeyhdistyksen European Citizen Science Association) hyvien käytänteiden jakamiseen ja valmiuksien kehittämiseen keskittynyt työryhmä, jota johti Lontoon luonnontieteellinen museo (Natural History Museum London), on yhteistyössä yhdistyksen jäsenistön kanssa kehittänyt oheiset kansalaistieteen periaatteet. Tavoitteenamme on ollut määritellä ne pääperiaatteet, joiden uskomme löytyvän kaiken vastuullisen kansalaistiedetoiminnan taustalta.

1. Kansalaistiedehankkeet osallistavat aloitteellisesti kansalaisia uutta tietoa tai ymmärrystä tuottavaan tieteelliseen toimintaan.

Kansalaiset voivat toimia osallistujina, yhteistyökumppaneina tai hankkeiden ohjaajina ja olla tutkimushankkeen kannalta merkityksellisessä roolissa.

2. Kansalaistiedehankkeilla on aidosti tieteellinen tavoite, esimerkiksi tutkimuskysymykseen vastaaminen tai ympäristöpoliittista tai muuta päätöksentekoa tukevan tiedon tuottaminen.

3. Sekä ammattitutkijat että kansalaistutkijat hyötyvät osallistumisestaan. Hyötyihin voi kuulua tutkimustuotosten julkaisemista, oppimismahdollisuuksia, osallistumisen iloa, yhteisöllisyyden kokemista tai tyydytystä panoksesta tieteelliseen näyttöön, liittyen esimerkiksi paikallisiin, kansallisiin ja kansainvälisiin kysymyksiin, mahdollistaen vaikuttamisen päätöksentekoon.

4. Kansalaistutkijat voivat halutessaan osallistua useisiin tutkimusprosessin vaiheisiin, kuten tutkimuskysymyksen kehittämiseen, menetelmän suunnitteluun, aineiston keräämiseen ja analyysiin sekä tuloksista viestimiseen.

5. Kansalaistutkijat saavat palautetta osallistumisestaan, esimerkiksi tietoa siitä, kuinka heidän aineistojaan käytetään, mitä tutkimustuoksia syntyy ja mitkä ovat mahdolliset poliittiset tai yhteiskunnalliset vaikutukset.

6. Kansalaistiede on tutkimussuuntaus muiden joukossa. Siihen liittyy rajoituksia ja oletuksia, jotka tulee huomioida ja hallita.

Kansalaistiede tarjoaa perinteisiä tutkimussuuntauksia suuremman mahdollisuuden yleisön osallistamiseen ja tieteellisen toiminnan demokratisoimiseen.

7. Kansalaistiedehankkeiden aineistot, aineistojen kuvailutiedot ja tutkimustulokset julkaistaan avoimen saatavuuden periaatteiden mukaisesti aina kun mahdollista. Aineistoja voidaan jakaa hankkeiden aikana tai jälkeen edellyttäen, etteivät turvallisuus- tai yksityisyyšnäkökohdat ole esteenä.

8. Kansalaisosallistujille annetaan tunnustus projektin tuloksissa ja julkaisuissa.

9. Kansalaistiedetoimenpiteitä arvioidaan niiden tieteellisen annin, aineiston laadun, osallistumiskokemuksen ja laajemman yhteiskunnallisen tai poliittisen vaikuttavuuden perusteella.

10. Kansalaistiedehankkeiden johtajat huomioivat lailliset ja eettiset näkökohdat liittyen tekijänoikeuksiin, immateriaaliseen omaisuuteen, aineistonjakosopimukseen, luottamuksellisuuteen, nimeämisiin ja kaikkien toimien ympäristövaikutuksiin.